

veterinària

Actualitat

El COVIB organitza una jornada sobre el control oficial dels aliments del futur per analitzar-ne el present i debatre'n els reptes

Actualitat

Es compleix l'onzena edició del concurs de dibuix de felicitacions nadalenques entre els més petits del col·lectiu veterinari

Assessoria jurídica

Referències a la professió veterinària en el Projecte de Llei de protecció, drets i benestar dels animals

Veterinaris i psicòlegs alerten dels efectes de la pirotècnia sobre la salut d'animals i persones

GLOBAL-IDENT™

XS 1.4

¿Quién es el próximo?

Yo!

Yo!

Yo!

STANDARD
ISO
11784

STANDARD
ISO
11785

STANDARD
ISO
11135-1

STANDARD
ISO
11607

MICROCHIP PARA LOS ANIMALES MÁS PEQUEÑOS

- **Aguja mas fina y afilada.**
Excelente penetración cutánea.

- **Inyector Ergonomico.**
Fácil manejo y aplicación.

- **Esterilización médica.**
De acuerdo a los estandares ISO 11135-1& 11607

azasa

Pioneros en sistemas de trazabilidad y bienestar animal.

- 4 Avepa:** Actualització en hematologia felina a Palma

- 5 Seguretat alimentària:** Resultats de l'acció coercitiva *bamboo-zling*

- 6 Actualitat:** Jornada sobre el control oficial dels aliments del futur

---

- 8 Perfil col·legial:** Zaida Munilla García

- 10 Portada:** Posicionament conjunt de psicòlegs i veterinaris davant la pirotècnia

---

- 12 Actualitat:** Jornada de neurologia en petits animals

- 13 Actualitat:** Notícies CGCVE · Breus

- 14 Actualitat:** Onzè concurs de dibuix de felicitacions de Nadal

- 15 Actualitat:** Activitat col·legial · Curs de rendiment esportiu en el cavall

---

- 17 IRFAP:** El sector apícola balear

- 18 Els nostres centres:** RehabilitaCans

- 20 Assessoria jurídica**

- 22 Cas clínic:** Presentat per MEMVET Centre de Referència Veterinària

---

- 23 Col·legi · Art al COVID**

Comptar amb nosaltres

Hem sabut aquests darrers dies de desembre que la Conselleria de Salut i Consum organitza per gener (quan surti la revista ja haurà tengut lloc) una gala de reconeixement d'aquells professionals, particulars i entitats, sanitaris o no, que varen tenir un paper destacat durant la pandèmia de la COVID-19. Hem sabut que el Col·legi és una de les entitats reconegudes i ens satisfà perquè sabem què férem i quin paper jugàrem, especialment davant la incertesa i les necessitats sanitàries dels primers mesos. Hem sabut que n'hi ha més d'un centenar, de persones i entitats reconegudes, i no podem més que aplaudir-los a tots, un per un, per tot allò que feren. Sabem que no som especials, però sí essencials, i aquesta gala, que no és més que un gest, ho fa visible i, d'alguna manera, fa justícia a moltes professions. Com si es tancàs un cercle.

Tant de bo sempre se'ns hagués tengut tant en compte com ara... i no parlem en clau autonòmica, sinó en general. I no cal anar-se'n molt enfora per veure-ho. Quan esclatà la pandèmia, precisament, no s'integrà a la professió veterinària en els grups de gestió o comitès d'experts del coronavirus fins ben avançats els mesos. O ara, quan no s'ha comptat amb la nostra veu, la professió formada en salut i benestar animal, per a la redacció de la Llei de Protecció, Benestar i Drets dels animals, ni s'han recollit la majoria de les propostes o al·legacions que se n'han presentat des dels diferents col·legis veterinaris d'Espanya.

Davant això cal continuar fent feina, com sempre s'ha fet, amb professionalitat, honestat i rigor. Però també alçar la veu i continuar dient que som aquí. La societat ha de saber què fem, com i per què. Es digué també fa unes setmanes a la jornada sobre el control oficial dels aliments del futur que organitzàrem al Col·legi: la societat ha de conèixer què es fa, com es fa i quins resultats se n'obtenen. Un exemple d'això l'hem tengut també aquests darrers dies de desembre, quan l'Ajuntament de Manacor ha prohibit els petards per Cap d'Any, Dia de Reis i Sant Antoni després de, segons el seu batle, Miquel Oliver, haver escoltat les recomanacions que férem als ajuntaments de Balears, conjuntament amb el Col·legi de Psicologia i empesos pel grup Etocovid, sobre l'impacte que té la pirotècnia en la salut de les persones i els animals.

Perquè se'ns tengui més en compte cal també un major impacte social. Tant de bo es pugui tancar un cercle també amb això.

veterinària 95

Edita: Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB). **Direcció veterinària:** Jesús Martínez. **Direcció periodística:** Joan Sans (Dirkom). **Consell editorial:** Lluís Riera, Jorge Cañellas, Manuel Ruiz, Tomeu Martí i Iván Plasencia. **Fotografia:** Jaime Reina. **Maquetació:** C. Domenici. **Publicitat:** COVIB (Av. Comte de Sallent, 2, Principal A i B - Tel: 971 71 30 44/49). **Impressió:** Gráficas Loyse. **Dipòsit legal:** PM-495-2013

El Comitè de Redacció recorda als col·laboradors de la revista que poden utilitzar tant el català com el castellà en l'elaboració dels seus articles. Veterinària no es fa responsable ni s'identifica amb les opinions que els seus col·laboradors expressen a través dels treballs publicats. Reservats tots els drets. Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica o escrita per qualsevol mitjà sense el permís escrit del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

Actualización en hematología felina en Palma

El 5 de noviembre se celebró la última formación continuada del año del calendario de Avepa organizada por la vocalía de Baleares

La medicina felina está ganando importancia en la clínica diaria y cada vez son más los veterinarios que deciden profundizar sus conocimientos en esta área con el fin de ofrecer un mejor servicio a sus pacientes felinos. La formación continuada de AVEPA sobre esta temática llegó a Palma el 5 de noviembre, y corrió a cargo de Jorge Castro López. En ella se trataron algunas de las principales alteraciones hematológicas que podemos encontrar en la clínica felina diaria y que, a menudo, pueden resultar un reto para el clínico. Concretamente se habló de patologías como las anemias regenerativas y no regenerativas, las alteraciones de la

hemostasia o las leucemias.

Según AVEPA, "el principal objetivo de estas charlas es aclarar y actualizar la información que se conoce acerca de estas enfermedades con el fin de dar claves para facilitar su abordaje diagnóstico y obtener un tratamiento médico exitoso".

Jorge Castro López es licenciado en veterinaria por la Universidad de Chile. Realizó un Máster en Investigación Veterinaria, que continuó con el Doctorado (PhD) en la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Jorge hizo un internado rotatorio en medicina y cirugía animal y la residencia ECVIM-CA en la Fundació Hospital Clínic Veterinari de la UAB. Es

acreditado por AVEPA en Medicina Felina y Medicina interna. Además, es Especialista Europeo en Medicina Interna de Pequeños Animales (Dipl.ECVIM-CA). Actualmente trabaja en el servicio de medicina interna de Anicura Valencia Sur Hospital Veterinario.

En la jornada también intervino el veterinario Mario Beltrán, de Purina Pet-Care.

Jornadas GERPAC, en enero

El Grupo de AVEPA de Especialidad en Reproducción y Pediatría de Animales de compañía (GERPAC) celebra sus jornadas los días 28 y 29 de enero en Palma. Marian Matas abordará las alteraciones oculares adquiridas en cachorros y las alteraciones del desarrollo en cachorros; Tomàs Camps, el impacto del manejo del cachorro sobre la conducta del perro adulto y el manejo del cachorro en casa; Marta León, hablará de One Health; Esteban Pujol, del Síndrome obstructivo en razas braquicéfalas y de las displasias de cadera y codo en el momento actual; y, por último, Coralie Bertolani, de las dificultades respiratorias de los cachorros y de los signos digestivos en cachorros: aproximación diagnóstica y terapéutica.

La Comisión Europea publica los resultados de la acción coercitiva *bamboo-zling*

Los estados miembros participantes notificaron 748 casos de materiales plásticos en contacto con alimentos que contenían polvo de bambú no autorizado

Como ya indicamos en un número anterior de la revista, la Comisión Europea, junto con las autoridades competentes, decidieron llevar a cabo un programa de control oficial coordinado con el objetivo de detener la importación, el comercio y la publicidad ilegales de artículos plásticos que se venden como materiales en contacto con alimentos, y que contienen fibra o polvo de bambú u otras sustancias vegetales, adicionadas como aditivos. Dichas sustancias no están autorizadas para uso en materiales plásticos destinados a estar en contacto directo con los alimentos.

La mayoría de los aditivos vegetales, incluido el bambú, que suele añadirse en forma de fibras de bambú molido, no han sido evaluados por la Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria (EFSA) en cuanto a su seguridad, por lo que pueden presentar un riesgo para la salud. Muchos artículos fabricados con materiales plásticos en contacto con alimentos que contienen bambú sufren una degradación acelerada que provoca la lixiviación en los alimentos de formaldehído y melamina, sustancias que se utilizan en la fabricación del plástico, a veces por encima de niveles seguros.

Estos productos se anuncian a menudo como «naturales», «respetuosos con el medio ambiente», «compostables» o «reciclables» cuando se venden. Estas afirmaciones son falsas, dado que los artículos están hechos de plástico y engañan a los consumidores para que compren un producto que consideran natural o sostenible. Con frecuencia, estos productos de plástico no son sostenibles ni reciclables.

El plan de control oficial coordinado, también conocido como la acción coercitiva Bamboo-zling finalizó en abril de 2022 y, aunque ya no se presentan informes oficiales sobre este asunto, las autoridades competentes de los Estados miembros mantienen la vigilancia y los controles. Veintiún países participaron en esta acción coordinada, gracias a la cual aumentó significativamente la detección de productos ilegales y fraudulentos. Los Estados miembros exigieron a los productores, importadores y distribuidores que retiraran inmediatamente los artículos del mercado. Los resultados se hicieron públicos el 26 de noviembre.

Durante la acción, que duró un año, los participantes notificaron 748 casos de materiales plásticos en contacto con alimentos que contenían polvo de bambú no autorizado. De estos 748 casos, 644 fueron productos encontrados en el mercado de la UE, mientras que 104 fueron rechazados en la frontera de la UE. De esos 644 productos, 580 se vendieron (a veces exclusivamente) on line.

La acción también permitió detectar materiales en contacto con alimentos fabricados con otros aditivos vegetales que tampoco están autorizados en la UE. El más utilizado era el trigo, incluida la paja de trigo. Otros aditivos identificados fueron las cascarillas de arroz, el maíz, las fibras vegetales y las partes de plantas.

Dado que el producto no puede considerarse seguro para su uso con alimentos, se aconseja no utilizarlo en esos casos y elimi-

>>> La mayoría de los aditivos vegetales, incluido el bambú, que suele añadirse en forma de fibras de bambú molido, no han sido evaluados por la Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria (EFSA) en cuanto a su seguridad, por lo que pueden presentar un riesgo para la salud.

narlo de forma segura en la basura (puesto que no es compostable). Calentar el artículo, utilizarlo para alimentos calientes o lavarlo en el lavavajillas puede aumentar las cantidades de melamina y formaldehído que migren a los alimentos. Asimismo, debe evitarse su uso con lactantes y niños, que son más sensibles.

Estos productos no deben confundirse con los que se fabrican a partir del bambú, utilizando su estructura inalterada y sin combinar con resina plástica. Pero los que sí llevan dichas resinas son considerados por la normativa materiales plásticos, y ésta no incluye entre las sustancias autorizadas que puedan usarse para su fabricación al polvo o fibras de materiales vegetales (la única sustancia autorizada en la actualidad es la cáscara de semilla de girasol molida).

Más información en:

<https://ec.europa.eu/newsroom/sante/items/767505/en>

JESÚS MARTÍNEZ

Veterinario del Servicio de Seguridad Alimentaria de la CAIB

Millor comunicació, més transparència i flexibilitat i una major preparació davant dels aliments del futur, reptes en l'àmbit de la seguretat alimentària

Els veterinaris analitzen la nova realitat del control oficial d'aliments en unes jornades organitzades pel COVIB a Palma amb la presència de destacats experts del sector

La seu del COVIB va acollir a principis de desembre una Jornada sobre el Control oficial dels aliments del futur amb l'objectiu de dibuixar quina és la situació del control oficial a Espanya, especialment a les Balears, identificar i debatre sobre els reptes futurs de la especialitat i conèixer les noves eines i sistemes existents per al control oficial de la seguretat alimentària. Els ponents varen ser els veterinaris Álvaro Mateos Amann, president del Col·legi de Biscaia i president d'AVESA; Margalida Buades, cap

del Servei de Seguretat Alimentària de la DG de Salut Pública i Participació del Govern de les Illes Balears; i Samuel Portaña, cap de la Direcció General de Seguretat Alimentària de l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

Hi varen assistir presencialment una vintena de veterinaris, la majoria tècnics del Servei de Seguretat Alimentària de la DG de Salut Pública i Participació, i una altra vintena va seguir el seu contingut per 'streaming'.

El president del COVIB, Ramon García, va introduir la jornada conjuntament amb el també veterinari Amadeo Vázquez, cap de departament de Sanitat de la Conselleria de Salut. "Els canvis socioeconòmics, tecnològics i científics dels darrers anys en l'àmbit de la producció i el consum d'aliments han suposat que els riscos per a la salut associats hagin canviat també. És indubtable que estem davant d'un nou escenari, de més complexitat i, per tant, és imprescindible plantejar si els procediments de control oficial d'aliments vigents responen a les necessitats actuals i futures i, si escau, cercar noves alternatives i eines dirigides a aconseguir més eficàcia i eficiència", va afirmar el president del COVIB.

COMUNICACIÓ I TRANSPARÈNCIA

Álvaro Mateos Amann, gran coneixedor dels fòrums professionals nacionals i europeus pel seu càrrec a AVESA, va assegurar que és imprescindible millorar la comunicació perquè "la gent ha de conèixer què es fa, com es fa i quins resultats se n'obtenen". Per a Mateos, la implantació de sistemes automàtics d'inspecció, més flexibilitat de processos i pensament i estar preparats per als aliments que vénen (processats vegetals de gran complexitat, insectes, etc.), "són els principals reptes a què ens enfrontam". El president d'AVESA va fer una valoració molt positiva de la feina que es realitza a Espanya, si bé va instar a treure més profit de les eines existents per abordar millores imprescindibles i cobrir certes comeses a què actualment no s'arriba.

EL SERVEI A BALEARS

Margalida Buades, per la seva banda, va realitzar una lectura crítica (i autocrítica) sobre la situació i el treball que es realitza a les Illes Balears, desglossant el Servei que encapçala (número de controls, xifra d'establiments, pressió inspectora...) i exigint, d'una banda, més recursos i, de l'altra, un impacte social més gran. La veterinària va plantejar una sèrie de propostes quant a producte, com ara avançar-se en la detecció de riscos o desenvolupar altres estratègies paral·leles als controls oficials (promoció, participació, educació per a la salut...); quant a equip (incrementar el nombre d'inspectors, apostar per la multidisciplinarietat o estar oberts a la delegació de tasques; i quant a mitjans. Coincidint amb la resta de ponents, Buades va parlar de la necessitat d'involucrar la societat perquè sigui més proactiva, estigui més ben informada i la seva exigència sigui més gran, redundant així en el benefici d'allò que s'ofereix per part de l'Administració.

Finalment, Samuel Portaña va parlar dels avenços que s'han produït al control digital de la seguretat alimentària posant com a exemple el treball de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, mostrant les noves eines i sistemàtiques de control oficial que es poden anar implementant. El veterinari va realitzar una anàlisi del control oficial tradicional i va dibuixar l'enfocament del nou sistema d'inspecció, enumerant les fases de la transformació digital i les oportunitats que brinden les tecnologies digitals. "Amb aquesta transformació hem aconseguit, entre altres coses, la generació i enviament automàtic d'actes digitals, l'arxiu digital dels documents, la uniformitat i estandardització dels controls, els terminis de correcció i les mesures administratives, la simplificació del procés, etc.", apuntà Portaña. "Parlarem d'una qualitat, consistència i eficàcia més gran del procés, sempre en el marc de la legislació vigent sobre seguretat alimentària, amb l'objectiu de protegir la salut pública i garantir la producció i comercialització d'aliments innocus", apuntà.

La jornada va finalitzar amb una taula rodona-debat entre els ponents i les persones assistents, després de la qual es va servir un aperitiu.

>>> Buades: "És necessari involucrar la societat perquè sigui més proactiva, estigui més ben informada i la seva exigència sigui més gran, redundant així en el benefici d'allò que s'ofereix per part de l'Administració".

>>> Mateos Amann: "A Espanya es fa bona feina, però podríem treure més profit de les eines existents per abordar millores imprescindibles i cobrir certes comeses a què actualment no s'arriba".

>>> Portaña: "Ens hem de saber beneficiar de les oportunitats que ens brinden les tecnologies digitals. Amb la nostra transformació digital hem aconseguit una qualitat, consistència i eficàcia més grans del procés".

Zaida Munilla García: una historia de retos y animales marinos

Zaida Munilla García (Bilbao, 1981) parece ser de ese tipo de personas a las que basta con decirles que no son capaces de hacer algo para que lo lleven a cabo. Y no hablamos de hacer por hacer, sino de realización personal. Perseguir un fin y trabajar en su consecución pese a las dudas que alguien pueda plantear y a las que, por supuesto, siempre surgen en el camino. La cabezonería hecha virtud, vaya. Y su vida está plagada de ejemplos. El más claro, su trayectoria profesional.

Zaida es la menor de tres hermanos de una familia que dejó el Valle de Trápaga, en Vizcaya, cuando ella contaba con dos años de edad, para establecerse en Palma. "Mi padre era perito industrial y las dificultades laborales con las que se

encontraba entonces en Bilbao le motivaron a cambiar de aires", narra la veterinaria al principio de una conversación que tiene lugar Consell, municipio donde reside. La familia Munilla García se estableció en el barrio de Santa Catalina, en Palma, a principios de los años 80, un lugar muy distinto al que es ahora, y Zaida fue a los colegios San Francisco de Asís y Virgen del Carmen. De adolescente empezó a mostrar interés hacia los animales marinos y se convenció de que sería bióloga marina para poder estudiarlos. A los 17 años, incluso, en un mundo sin el acceso a la información que tenemos hoy, Zaida devoraba los libros de ballenas y orcas que encargaba en la librería inglesa que había en una bocacalle de la Rambla

de Palma. En 3º de BUP una profesora la disuadió y cambió Biología por Veterinaria, pero con la idea inamovible de dedicarse a los animales marinos.

Se matriculó en la Universidad de Zaragoza y entró en el Colegio Mayor Santa Isabel, donde permaneció toda la carrera y donde, muy al principio, tuvo lugar un episodio decisivo que fortaleció sus pensamientos. "Vino a darnos una charla una veterinaria y cuando nos preguntaba a todos qué queríamos ser y le contesté que trabajar con cetáceos y delfines se burló de mí, como si fuera imposible, porque era lo que querían todos y al final nadie conseguía. Eso me movió, más si cabe, a perseguir mis sueños", relata hoy Zaida. Desde ese momento no paró de leer, do-

cumentarse y hacer todos los cursos de medicina de mamíferos marinos y conservación que se le ponían por delante. Engañaba incluso a sus padres, con la connivencia de su hermana, para escaparse a hacer cursos de la especialidad. En el verano de 2º a 3º de carrera trabajó en Marineland como asistente en el espectáculo de delfines y limpiando las instalaciones, conociendo la otra cara de lo que estudiaba. "Fue un trabajo durísimo. A veces, incluso, todavía recuerdo ese olor a cloro y pescado mezclados. Fue mi olor durante meses", bromea.

Al acabar la carrera, en 2005, entró a trabajar en un proyecto que realizaba la DG Pesca del Govern con la Asociación Tursiops que, dirigido por Txema Brotons, documentaba y estudiaba la interacción que se daba entre delfines y pescadores en el mar balear mediante un trabajo de fotoidentificación. Su trabajo no era propiamente de veterinaria, pero la llenaba igualmente. Además, Zaida aprovechó para sacarse la titulación básica de buceo y el título de patrón de barco. En esa misma época la surgió la oportunidad laboral en prácticas ("como siempre", recalca) de tres meses en un centro de rehabilitación de focas en Vancouver. "En Canadá asistí a un *Work Shop* muy específico sobre interacciones de cachalotes con pescadores, donde pude aprovechar mi experiencia con Txema en Pesca, y exponer los casos que conocía, algo que llamó la atención porque no es usual en gente tan joven", explica. En uno de los actos sociales del *Work Shop*, Zaida pudo conocer y charlar con John Ford y Graeme Ellis, los autores de los libros que la veterinaria se compraba en Palma de pequeña, con los que se embarcó para ver las orcas que aparecían en esos libros y, de alguna manera, cerrar un círculo. Sólo le faltó encontrarse con aquella profesora del colegio mayor de Zaragoza.

En 2007, tras finalizar su trabajo con delfines, empezó a trabajar en Exóticos Vet junto a Sergio Sarmiento, que era por entonces prácticamente el único veterinario que se dedicaba a la especialidad en Baleares. Zaida se había iniciado en este campo durante su estancia en el Hospital Calandri, meses atrás, que compaginaba con su trabajo en Pesca. Con Sergio Sarmiento vivió experiencias de mil y un colores. "Cada paciente era una historia.

>>> En un *Work Shop*, en Canadá, Zaida pudo conocer y charlar con los autores de los libros de cetáceos en inglés que se compraba de pequeña en Palma y, de alguna manera, cerrar un círculo.

Teníamos todo tipo de casos y la inmensa mayoría llegaban a nuestras manos por el desconocimiento en el manejo por parte del propietario", explica.

Trabajó con cetreros; dio servicio al Safari de Sa Coma, donde no existía la medicina preventiva y únicamente acudía a emergencias, hecho que la fue desgastando; y también para la Reserva Galatzó, de donde tuvo que llevarse a su casa dos crías de oso pardo para evitar que fueran sacrificadas por su madre. Les di biberón durante unas Navidades enteras, pero no pude evitar que murieran", relata.

La intensidad del trabajo la llevó a cambiar de aires y el azar le dio la posibilidad de concursar y obtener una plaza de veterinaria en el Centro de Recuperación de Mamíferos Marinos de la Junta de Andalucía, donde realizó un proyecto con tortugas marinas procedentes de Cabo Verde y trabajó prácticamente 24/7 en la red de varamientos de animales marinos.

"El politiquero se interpuso en mi trabajo y acabé marchándome al cabo de un año, pero habiendo cumplido un sueño y cerrando una etapa", narra.

De vuelta a Mallorca, y tras iniciar en el Hospital Aragón el servicio de exóticos, Zaida decide tomarse un 'break' junto a su pareja, Portinari de Sousa, un agente de prisiones brasileño con el que llevaba un año de relación, y marcharse a su país. Allí permanecieron 8 meses antes de volver a Mallorca, casarse y formar una familia. Zaida y Porti tienen tres hijos: Noa, Eizan y Elioenai, de 9, 7 y 4 años, respectivamente. La veterinaria retornó a Aragón, permaneciendo en el servicio de urgencias de perros y gatos entre 2012 y 2020, cuando la llamaron desde la Administración para un proyecto temporal en seguridad alimentaria. "Estaba en un bolsín tras haber estudiado en 2017 unas oposiciones y me llamaron. Me encantó el trabajo, el servicio y decidí presentarme a las oposiciones de este año (por 2022). He estado año y medio preparándome a fondo, levantándome a las 5 de la mañana para estudiar, yendo a trabajar y volviendo a estudiar por las tardes. Ha sido como un sprint. En noviembre supimos que había aprobado. Supongo que en enero o febrero conoceré mi destino", manifiesta satisfecha. Zaida confiesa que al principio, cuando empezó a estudiar la oposición, le dijeron que no tenía margen suficiente. No podían decirle nada mejor. No podían estar más equivocados.

Unió per a la convivència davant els trons de la pirotècnia

El COVIB i el Col·legi de Psicologia de les Illes Balears alerten els municipis dels efectes que tenen els focs artificials i els petards sobre la salut dels animals i les persones i els insten a la presa de mesures al respecte

El COVIB i de Col·legi de Psicologia de les Illes Balears (COPIB) han juntat els seus recursos per aixecar la veu i alertar del nociu impacte que té la pirotècnia damunt la salut dels animals i de les persones. Les dues entitats aprofitaren l'arribada de les festes de Nadal i Cap d'Any, per demanar públicament a les corporacions locals la presa de mesures. Els representants legals de veterinaris i psicòlegs enviaren a la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB) una carta i un document amb una sèrie de recomanacions i propostes de regulació i convivència. La FELIB, a la seva vegada, ha remès aquesta informació a totes les corporacions locals de les Illes Balears perquè actuïn en conseqüència. El president del COVIB, Ramon Garcia, i el degà del COPIB, Javier Torres, signaren el document.

L'objectiu d'aquesta acció és la millora de la convivència, amb la reducció de la durada d'aquestes activitats, la conscienciació de la població sobre l'impacte de la pirotècnia en els ani-

mals i les persones afectades, així com el possible ús de pirotècnia més silenciosa o la seva substitució per espectacles de llums o altres alternatives.

Les propostes enviades han estat elaborades pel Grup d'Especialistes en Medicina del Comportament Animal (ETOCOVIB) i compten amb el vistiplau del COPIB, que ha fet les seves apor-

>>> S'advoca per la realització de campanyes de sensibilització o accions educatives, la regulació d'horaris i control de llocs de venda de pirotècnia i la promoció d'alternatives als focs d'artifici, com la utilització de drons.

>>> Tots els ajuntaments de les Illes Balears han rebut una carta i un document amb una sèrie de recomanacions i mesures elaborades pel Grup ETOCOVIB amb aportacions de Psicòlegs.

tacions. S'advoca per la realització de campanyes de sensibilització que siguin a la vegada educatives (cartells, vídeos), per arribar de la forma més didàctica possible a una ciutadania que no sempre coneix aquesta realitat; la regulació dels horaris i llocs en que es pot fer ús de la pirotècnia i el control dels llocs de venda; i la promoció d'altres possibilitats com la pirotècnia més silenciosa o els espectacles amb drons. El document recull, així mateix, diferents exemples d'accions municipals que s'han dut a terme al respecte, algunes d'elles realitzades a Mallorca. Així és el cas de l'espectacle de drons que realitzà l'Ajuntament de Lloseta per setembre de 2022, quan seixanta aparells il·luminaren el cel del municipi amb motiu de les festes. També es fa ressò el document de les mesures que, per exemple, l'Ajuntament de Manacor decretà per Nadal i Cap d'Any de 2019, prohibint l'ús de petards, coets, traques o qualsevol altre tipus de material pirotècnic que pogués pertorbar la convivència ciutadana, la utilització pacífica de les vies y espais públics i el normal desenvolupament d'actes col·lectius de les festes.

EFFECTES EN ANIMALS I PERSONES

"En el cas dels animals, tant domèstics com silvestres, l'impacte és destacable, generant problemes de salut a causa de la por i l'ansietat provocades, fet que afecta directament al seu benestar. Tots els cossos policials coneixen que l'endemà de Cap d'Any trobaran un número d'animals que s'han extraviat en el seu intent infructuós per fugir de l'escàndol. Això els que tenen sort i són trobats. D'altres no sobreviuran o quedaran amb seqüeles etològiques a llarg termini", s'assenyala al document des del COVIB.

En el cas de les persones, el document refereix que "estan ben reconegudes les seves implicacions en la salut psicològica de determinats col·lectius com és els infants petit i, molt especialment, de les persones que pateixen hiperacúsia, que és el cas de les persones amb TEA (Trastorn de l'espectre autista), que està demostrat que no perceben els estímuls auditius d'una manera normal, fet que els condiciona a reaccionar molt significativament en front de renous d'alt impacte, com és el cas de coets, petards i focs pirotècnics emprats habitualment en les celebracions de les festes nadalenques. Sentiments de por, ansietat i ira són alguns dels símptomes que experimenten".

El president del COVIB assegurà que "som conscients del breu termini per poder aplicar la totalitat de les propostes presentades però és una realitat que aquesta problemàtica s'haurà d'abordar

més prest que tard, tant per motius de salut pública com de benestar animal". El COVIB i COPIB s'han posat a disposició de l'ajuntament que ho necessiti per donar suport a les iniciatives que prenguin i per oferir la col·laboració per treballar-ne conjuntament.

NIT DE SANT JOAN

Són nombroses les entitats que des de fa anys fan una crida sobre una realitat que costa que cali socialment. Així, l'estiu passat, en els dies previs a la festivitat de la Nit de Sant Joan, el Comitè Assessor per la Clínica d'Animals de Companyia i el Comitè de Veterinaris per a la Protecció dels Animals del Col·legi de Veterinaris de Barcelona (COVB), amb el suport de la Comissió de Protecció dels Drets dels Animals (CPDA) del Col·legi d'Advocacia de Barcelona (ICAB), feren públic un document de posicionament sobre la pirotècnia i com afecta les persones i els animals. Assenyala el document que la pirotècnia tradicional té una part problemàtica per a la ciutadania i els animals domèstics i salvatges que viuen en ambients urbans i semiurbans i sol·licitava la necessitat de plantejar una regulació seriosa amb un reglament concret i aplicable per limitar el llançament de petards en dates on s'utilitza la pirotècnia.

També és cert que les institucions estan de cada vegada més sensibilitzades amb aquesta problemàtica de convivència, incorporant aquesta qüestió a les seves ordenances i recordant amb major número i freqüència la prohibició de la pirotècnia a la via pública.

Jornada de neurologia en petits animals

Elsa Beltrán, Carlos Ros i Carles Morales, ponents de luxe per abordar la identificació i els tractaments dels 'Moviments involuntaris i crisis epilèptiques'

Tres ponents 'de luxe' prengueren part en la formació de neurologia que va tenir lloc a començaments de desembre al COVIB. Un concentrat programa per abordar els 'Moviments involuntaris i crisis epilèptiques, de la seva identificació al tractament' per boca d'Elsa Beltrán, Carlos Ros i Carles Morales, amb bona acollida.

La primera, llicenciada en Veterinària per la Universitat Cardenal Herrera CEU de València, diplomada pel Col·legi Europeu de Neurologia Veterinària (ECVN), professora en Neurologia-Neurocirurgia al *Royal Veterinary College* de la Universitat de Londres, entre d'altres; el segon, llicenciat per la UAB, especialista diplomada europea en neurologia veterinària (Dipl. ECVN) i actualment responsable del Servei de Neurologia i Neurocirurgia de MEMVET - Centre de Referència a Palma, entre d'altres; i el tercer, també llicenciat per la UAB, és Veterinari especialista en neurologia-neurocirurgia veterinària, forma part del Servei de neurologia i neurocirurgia d'Ars Veterinària i docent clínic en la Unitat Quirúrgica Docent, de la Universitat de Lleida, entre d'altres.

La jornada s'inicià amb una introducció i un recorregut històric pels paroxismes: de l'epilèpsia a les discinèsies, seguint amb les respostes als interrogants que plantegen les discinèsies paroxismals, els diagnòstics i tractaments dels atacs epilèptics i finalitzant amb una taula rodona.

Acreditada per la Comissió de Formació Continuada de Professions Sanitàries de les Illes Balears, la sessió es va poder seguir a través de l'aula virtual tic-alfa per part dels Veterinaris de fora de Mallorca.

>>> La jornada s'inicià amb una introducció i un recorregut històric de l'epilèpsia a les discinèsies, seguint amb les respostes als interrogants que plantegen les discinèsies paroxismals, els diagnòstics i tractaments dels atacs epilèptics i finalitzant amb una taula rodona.

El Consejo General aborda la lacra del intrusismo en la profesión veterinaria

Pide que se frene la tramitación de urgencia de la Ley de Protección Animal “por falta de consenso”

La junta interterritorial del Consejo General de Colegios Veterinarios de España (CGCVE), reunida a mediados de noviembre en Madrid, abordó de forma monográfica el intrusismo en la profesión veterinaria, un fenómeno que existe desde hace mucho, con el fin de concretar y aportar información sobre los supuestos más habituales en la comisión de este delito y los fallos judiciales respecto a los mismos.

Se recordó que según la Ley de Ordenación de las Profesiones Sanitarias las actividades reservadas en exclusiva a los veterinarios son la prevención, el diagnóstico y el tratamiento de enfermedades de patologías de los animales, por lo que actuaciones relacionadas con la etología, homeopatía, medicina naturista y similares quedan fuera de esa consideración, salvo que sus autores lleven a cabo diagnósticos de patologías y/o prescriban tratamientos. Preocupación por el horizonte que se derive la aprobación de la Ley de Protección Animal, que prevé impartir formación sobre tenencia responsable y bienestar animal a personal sin un perfil técnico de veterinario y, por ende, de escasa base científica.

LEY DE PROTECCIÓN ANIMAL

Por otra parte, el CGCVE remitió en diciembre una carta a los grupos parlamentarios del Congreso de los Diputados para

que frenen la tramitación de urgencia de la Ley de Protección, Bienestar y Derechos de los Animales, "que de manera casi definitiva se lleva al Parlamento sin llegar al consenso imprescindible para una norma de esa relevancia".

La misiva recuerda que una Ley de Protección Animal es indispensable, pero lamenta que no se hayan tenido

en cuenta la inmensa mayoría de las alegaciones presentadas por los veterinarios. Se denuncia que los veterinarios han sido excluidos de la redacción de esta Ley, a pesar de que "por nuestra formación científico-técnica somos especialistas en salud y bienestar animal", y las carencias con las que se aprueba, en aspectos como la formación en tenencia responsable, la eutanasia y la falta de financiación.

INTERVENCIÓN DE TOMÀS CAMPS EN EL CONGRESO

El veterinario mallorquín Tomás Camps, presidente del GEMCA de AVEPA, intervino en el Congreso de los Diputados para analizar la Ley desde un punto de vista técnico. Camps destacó una serie de aspectos positivos desde el punto de vista del bienestar animal, si bien enumeró una serie de medidas controvertidas y, especialmente, lamentó la falta de criterios técnico científicos en varios puntos de la ley y mostró su preocupación por el artículo 36.1 que, a su modo de ver, favorece el intrusismo.

BREVES

El COVIB, galardonado

El COVIB ha sido una de las entidades galardonadas en el trascurso de la Dala de los Invisibles de la COVID-19, celebrada el 12 de enero en Palma por la Conselleria de Salut i Consum como acto de reconocimiento de la labor de más de un centenar de profesionales sanitarios y no sanitarios durante la pandemia de la COVID-19. Una representación de la junta de gobierno de la entidad asistió al acto, celebrado en el Palau de Congressos de Palma.

Ántrax en Asturias

El Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación confirmó en diciembre un nuevo foco de carbunco bacteriano (ántrax) en una ganadería asturiana. Se trataría de un foco secundario después de que el pasado 11 de noviembre se informase de la aparición de un primer brote en una explotación de ganado bovino del concejo de Onís, con 136 animales sensibles. En 2021 se detectaron los primeros casos en Extremadura después de mucho tiempo sin noticias de esta enfermedad y el Colegio de Veterinarios de Cáceres lanzó un aviso para que los veterinarios extremaran las precauciones a la hora de manipular animales muertos.

La enfermedad hemorrágica epizootica

La enfermedad hemorrágica epizootica (EHE) se ha detectado a finales de año en varias explotaciones de bovino en las provincias de Cádiz y Sevilla. La EHE es una enfermedad vectorial infecciosa no contagiosa, transmitida por insectos del género Culicoides, que afecta a animales rumiantes silvestres y domésticos, pero no al hombre. En el ganado vacuno puede producir clínica moderada y autolimitante durante unas dos semanas. El ganado ovino es susceptible a la infección, pero poco a la enfermedad clínica, y el caprino es muy poco susceptible a la infección. Es una enfermedad que afecta gravemente a los ciervos, y puede afectar también a gamos y corzos.

Abuso online

La Asociación Británica de Veterinarios insta a tomar medidas para proteger a los equipos veterinarios del impacto de las reseñas abusivas online de los clientes que utilizan un recurso nuevo e innovador. Estadísticas recientes de la asociación revelaron que 1 de cada 2 veterinarios que trabajan en la práctica clínica había sufrido abuso por parte de sus clientes en internet, siendo las críticas injustas el tipo más comúnmente reportado.

Molts d'anys!!! I ja en van onze

S'organitzà un senzill acte per premiar els guanyadors de les cinc categories de dibuix i exposar totes les obres

El concurs de dibuix de felicitacions nadalenques del COVIB ha arribat a la seva onzena edició i, un any més, ha servit per 'crear' la postal digital que el Col·legi envia amb els millors desitjos per a les festes de Nadal i Cap d'Any. El dibuix elegit pel jurat ha estat el de Maria Juan Gomis, d'11 anys, filla de la veterinària Margalida Gomis. La resta de guanyadors per categories, depenent de les edats, han estat Neus Ramis Solorza (1 any), filla de Natàlia Solorza; Bjorn Busquets Crespí (4 anys), fill de Silvia Alicia Crespí; Marcos Gramallés Martí (9 anys), fill de Loreto Martí; i Victòria Buades Martersson, de 13 anys, filla d'Amanda Martersson.

El Col·legi agrai als participants la seva feina i, com és tradició, lliurà uns detalls als guanyadors del concurs en el transcurs d'un senzill acte que va tenir lloc a la seva seu, en el que s'exposaren tots els dibuixos enviats. Agrair a totes les famílies que han destinat un poc del seu temps en mantenir viu aquest concurs i donar l'enhorabona als nins i les nines per la seva feina.

>>> Un jurat elegí el dibuix de Maria Juan Gomis, d'11 anys i filla de la veterinària Margalida Gomis, per il·lustrar la felicitació nadalenca 'on line' del COVIB.

BRINDIS DE NADAL AL COVIB

Desenes de col·legiats i col·legiades s'acostaren fins a la seu col·legial, a Palma, el passat 21 de desembre per brindar per les festes i per una bona entrada en el 2023, en el tradicional

brindis nadalenc. Molts dels assistents aprofitaren per endur-se'n l'agenda, que es pot recollir en els següents punts: seu del COVIB (Mallorca), Clínica Veterinària Pérez Sintes, Ciutadella, o Consell Insular de Menorca, Delegació Comarcal de Maó (Menorca); Consell Insular d'Eivissa; i Consell Insular de Formentera.

Curs de rendiment esportiu en el cavall

Imma Roquet i Maria Villalba imparteixen una jornada centrada en l'abordatge i el maneig dels problemes cardíacs del cavall de competició

L'abordatge i el maneig dels problemes cardíacs en cavalls de competició centraren la formació teòrica-pràctica que organitzà el COVIB a Palma a finals del passat mes d'octubre, que congregà dues desenes de veterinaris que treballen amb èquids. El curs, que constà de dues jornades en divendres i dissabte, va ser impartit per Imma Roquet, llicenciada en Veterinària per la UAB, diplomada americana en cirurgia veterinària (grans animals), membra de l'ACVS, l'AVEEC, l'AVEE, la BEVA i actualment 'freelance' que treballa amb diferents hospitals d'Espanya i Europa; i per Maria Villalba, llicenciada en Veterinària per la Complutense, investigadora en el Centre Nacional de Recerques Cardiovasculars i des de el 2021 en el Departament de Medicina i Cirurgia Animal i al Servei de Medicina Interna Equina de la Facultat de Veterinària de la UCM on és responsable del Servei de Cardiologia Equina.

El programa de la part teòrica, la primera jornada, constà dels següents punts: abordatge clínic de cavall amb sospita de problema cardíac, importància dels soplos, arítmies més comunes en els cavalls i com manejar-les?, vies respiratòries altes en el cavall: què hem de saber per començar a diagnosticar?, renou respiratori, abordatge de les principals patologies que afecten el rendiment esportiu del cavall, taller de soplos/electros més comuns i casos clínics. La pràctica, dissabte 22 d'octubre a Eqvet, devora l'Hipòdrom de Son Pardo, es dividí en dos grups que s'intercanviaren a la fi de les sessions: avaluació Cardiovascular en estàtic i avaluació de vies respiratòries altes en estàtic.

Protección aseguradora personalizada para los colegiados del COVIB

ABR, correduría especializada en seguros para profesionales sanitarios, ofrece a los colegiados una revisión gratuita de sus seguros con el objetivo de ayudarles a mantener sus coberturas aseguradoras adaptadas a los riesgos de su actividad y necesidades personales en todo momento.

Asesoramiento personal

Análisis de riesgos

Optimización de las coberturas contratadas

Propuesta adaptada a las necesidades actuales

Solicita una revisión gratuita de tus seguros

 Camí dels Reis, 308
Edif A 2o (frente hosp
Quirónsalud). Palma.

 971439 463
682 448 895

 abr@abr-seguros.com

 abr-seguros.com

Profesionales al servicio de profesionales

El sector apícola balear

L'apicultura és una activitat ramadera fonamental per a la conservació del medi natural, la pol·linització dels cultius i el manteniment de la biodiversitat. Tot i que el sector apícola espanyol és dels més professionalitzats de la Unió Europea, les Illes Balears som la comunitat autònoma amb menys proporció de productors professionals, entenen-se per aquells que reuneixen més de 150 caseres a les seves explotacions. Tot i així, és important destacar que l'evolució del cens de caseres dels darrers anys és positiva, malgrat que ens trobem per sota de la mitjana nacional. Segons les dades del REGA de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació, si l'any 2011 teníem registrades 9.748 caseres i 480 explotacions apícoles, l'any 2021 les xifres augmenten fins a les 13.178 caseres i 836 explotacions, de les quals 170 caseres i 5 explotacions apícoles estan donades d'alta en producció ecològica. En quant a aquest augment significatiu en el número d'explotacions dels darrers 10 anys, convé citar que la meitat de les registrades són d'autoconsum. És a dir, que tenen un màxim de 15 caseres per a l'obtenció de producte amb destinació exclusivament familiar.

La disminució de les abelles i d'altres pol·linitzadors és una preocupació manifesta a nivell europeu que ve originada per múltiples factors, com són l'expansió d'agents patògens, les espècies invasores, el mal ús de productes fitosanitaris, la pèrdua d'hàbitats o el canvi climàtic, entre altres. Segons dades del Parlament Europeu, s'estima que el 76% de la producció d'aliments i el 84% de les espècies vegetals depenen de la pol·linització de les abelles.

En aquest context, des de l'Institut de Recerca i Formació Agroalimentària i Pesquera de les Illes Balears (IRFAP), es considera estratègic conservar les poblacions d'abelles mel·líferes locals, que s'han adaptat a les particularitats del seu entorn de manera extraordinària generació rera generació. És per aquest motiu que l'IRFAP va finançar recentment un estudi per a caracteritzar la cabana apícola balear, que conclou que s'està produint una introgressió genètica, ja que per primera vegada s'han trobat haplotips propis de subespècies d'altres llinatges europeus com el C, fet que es sol correspondre amb introduccions d'abelles reines de subespècies procedents d'altres països. Del mateix estudi es desprèn que aquesta hibridació sembla recent, i que som a temps de revertir-la. Els valors de diversitat genètica són suficients per a un Programa de conservació de l'abella local, coneguda col·loquialment com l'abella negra autòctona. Donat que la importació d'abelles reina d'altres indrets podria posar en perill la pervivència d'ecotips localment adaptats, un dels propers projectes que executarà l'IRFAP, juntament amb el sector, és un Programa de cria i selecció de reines d'*Apis mellifera iberiensis*, amb la voluntat de preservar la seva diversitat genètica, millorar algunes de les seves característiques fenotípiques, i consolidar i difondre la seva genètica entre els apicultors de les Illes Balears. Aquesta línia d'investigació pretén obtenir estirps d'abella amb característiques fenotípiques millorades, concretament en quant a la seva productivitat, agressivitat, al seu comportament higiènic i a la seva tendència a l'eixamada. Es tracta d'un projecte plurianual que s'executarà durant els anys 2023-2026 amb un pressupost de 250.000 euros.

Àrea de Producció Ramadera

Institut de Recerca i Formació Agroalimentària
i Pesquera de les Illes Balears

>>> La disminució de les abelles i d'altres pol·linitzadors és una preocupació manifesta a nivell europeu que ve originada per múltiples factors (...). Segons dades del Parlament Europeu, s'estima que el 76% de la producció d'aliments i el 84% de les espècies vegetals depenen de la pol·linització de les abelles.

>>> L'IRFAP executarà un Programa de cria i selecció de reines d'*Apis mellifera iberiensis*, amb la voluntat de preservar la seva diversitat genètica, millorar algunes de les seves característiques fenotípiques, i consolidar i difondre la seva genètica entre els apicultors de les Illes Balears.

FITXA

Nombre: RehabilitaCans.
Títular: Renata Diniz Denardi.
Direcció: Juan Gris, 77, Palma.
Web: www.rehabilitacans.com
E-Mail: info@rehabilitacans.com
Abierto desde: Mayo de 2020.
Equipo humano: Una veterinaria i dos auxiliars veterinarias.
Equipo técnico: Dos cintas subacuáticas, dos cintas de trote terrestres, dos láseres clase IV, láser clase IIIb, dos aparatos indiba, sistema inductivo, aparatos de magneto terapia, ultrasonido, infrasonidos, aparatos de terapia lumínica, plataforma de fuerza...
Especialidades: Tratamiento de enfermedades neurológicas medulares, periféricas y ortopédicas; dolor agudo y crónico; post quirúrgicos ortopédicos o neurológicos; adultos y jóvenes con discapacidades congénitas; pacientes geriátricos con alteraciones de movilidad; algunos casos de dermatología.

RehabilitaCans

*Voleu que els vostres col·legues coneguin com i on feis feina? Si estau interessats en que la vostra clínica surti a la revista **veterinària**, no heu de fer res més que posar-vos en contacte amb el Col·legi mitjançant la pàgina web www.covib.org*

Renata Diniz Denardi fue pionera en la rehabilitación veterinaria en Baleares cuando llegó a Mallorca en 2006 procedente de su Brasil natal. Se había formado durante una década en una disciplina (certificada internacionalmente por la Universidad de Tennessee) que en España estaba tan mínimamente implantada, que supuso una novedad entre muchos de sus colegas generacionales que ni siquiera la habían dado en la facultad. En 2010, la veterinaria empezó a colaborar con las veterinarias Marianne Van der Wal y Sofia Kohmann, propietarias de la Clínica Eurotierklinik de s'Arenal, adonde llevó RehabilitaCans hasta 2018, cuando inició la 'operación traslado' a Palma ante la inminente jubilación de sus compañeras. El proceso fue largo y, además, le coincidió con la pandemia, que la sorprendió con el equipo repartido entre la antigua y la nueva clínica. Un caos.

RehabilitaCans está en una planta baja del barrio de Son Cotoner, en Palma, en una zona elevada a dos minutos de la Vía de

Cintura, con dos parkings públicos prácticamente a las puertas, en una calle, Juan Gris, también de fácil estacionamiento. Precisamente la facilidad de acceso era una de las necesidades que quería cubrir Renata con el cambio. Pero había otras. "El aparcamiento es esencial porque mis pacientes no caminan o lo hacen con dificultad. Tampoco quería escalones ni obstáculos en la clínica por el mismo motivo. Y luego, el espacio, porque cuando hacemos terapia física, tenemos la posibilidad de atender a varios pacientes a la vez. Este local es el doble y ello también nos ha facilitado poder adaptarlo al circuito de la rehabilitación, que es el camino que hace el paciente desde que entra hasta que sale, facilitando nuestro trabajo y su comodidad", explica la veterinaria, que ha realizado una importante inversión en la obra (suelos antiderrapantes, insonorización...) y también en los aparatos. "Son mi herramienta de trabajo y les concedo una gran importancia. Los avances tecnológicos permiten realizar más cosas y

mejor", explica. "Ahora mismo son los mismos que utilizan los deportistas de élite. Por ejemplo, en sesiones de magnetoterapia y electroestimulación, antes nos llevaba la pri-

mera entre 30 y 50 minutos y la segunda, unos 10. Con los aparatos nuevos, el sistema inductivo hace el mismo trabajo en 10 minutos. Es brutal. Y además, antes veía mejoría en la cuarta sesión... ahora en la primera sesión ya la detecto", añade. "Todo ello facilita mucho el trabajo porque tenemos una lista de espera larga y hemos conseguido reducirla en poco tiempo", finaliza.

La clínica consta de una entrada con recepción desde donde hay acceso a otras tres estancias: la sala de evaluación, a la izquierda, donde se hace la primera visita, que es la habitación más parecida a una consulta al uso; la sala de terapia, justo delante, con decoración y mobiliario como si se tratara de la sala de estar de una casa ("el perro es el reflejo del dueño y si el dueño se relaja, el perro se relaja, y se genera una quí-

mica entre animales que facilita nuestro trabajo", explica), y aparatos como un sistema inductivo BTL, sistema inductivo, láseres, radiofrecuencia indiba, etc.; y la sala de hidroterapia, a la derecha, con maquinaria específica para ejercicios de rehabilitación, como son las cintas subacuáticas, cintas terrestres, espacio para el circuito de ejercicios terapéuticos, etc.

RehabilitaCans tiene abierto de lunes a viernes, unas 50 horas semanales. Renata busca actualmente un segundo veterinario con la intención de ofrecer mayor servicio. El equipo lo completan Zuzanna y Martina, ambas auxiliares veterinarias y formadas en fisioterapia veterinaria en su país natal, Polonia. El Centro de Rehabilitación recibe pacientes de una decena de clínicas con las que trabaja en colaboración. Según Renata, un 50% de su clientela procede de estas clínicas y el otro 50% acude directamente. Estima que tiene entre 30 y 40 consultas al día y pese a estas cifras, continúa con lista de espera. Destaca, por otra parte, la vertiente formativa del centro, que acoge durante todo el año estudiantes en prácticas por periodos

de entre 1 y 4 meses gracias al programa Erasmus y convenios con universidades nacionales e internacionales, además de ser sede de las clases prácticas de la certificación internacional en rehabilitación canina por la University of Tennessee.

Finalmente, a Renata le gustaría normalizar la rehabilitación en gatos, una práctica minoritaria. "De cada 10 pacientes, nueve

son perros y el otro un gato o algunos exóticos. Normalmente se cree que el gato sufre mayor estrés y puede que sea así, pero es un estrés manejable. Cambia totalmente el manejo de un perro al manejo de un gato en las sesiones de recuperación: no hay arneses, agua a mayor temperatura, e incluso música para gatos... Los resultados están ahí y son buenos", sentencia.

Proyecto de Ley de protección, derechos y bienestar de los animales

Unas referencias a la profesión veterinaria

Se encuentra en tramitación en el Congreso de los Diputados un proyecto de ley cuyo objeto es establecer un régimen jurídico, en **todo el territorio español**, para la protección, garantía de los derechos, y bienestar de los **animales de compañía y silvestres en cautividad** (sin perjuicio y al margen de la sanidad animal).

Pudiendo ser de interés adelantar, aún de forma muy resumida, algunos aspectos de esta futura norma en relación directa con los veterinarios, procedemos a efectuar dicho resumen.

Para una más fácil lectura del proyecto legal, a quien quiera efectuarla, indicaremos entre paréntesis los artículos del proyecto de ley donde se efectúa la regulación que se comenta.

Son **derechos de los animales** el buen trato, respeto y protección (artículo 1).

La finalidad de la ley es alcanzar un adecuado nivel de protección de los animales de compañía y silvestres en cautividad mediante un grupo de acciones destinadas a ese fin (2).

Tendrán la consideración de animales abandonados, entre otros, aquellos que no fueren recogidos por sus titulares o responsables de, entre otros, **los centros veterinarios** en los que los hubieran depositado previamente (3.e.)

Se define como muerte asistida aquella que se provoca a un animal tras **valoración e intervención veterinaria** y por métodos no crueles e indoloros, con el objetivo de evitarle un sufrimiento inútil o como consecuencia de un padecimiento severo y continuado sin posibilidad de cura (3.z).

Los **centros veterinarios** no tendrán la consideración, en ningún caso, de núcleos zoológicos de animales de compañía (3.aa).

La norma define al **“veterinario acreditado en comportamiento animal”** como aquel con formación acreditada en el ámbito del comportamiento animal y cuyo desempeño profesional incluye la prevención, diagnóstico y tratamiento de los problemas de conducta en los animales de compañía (3.ii).

La norma prevé la creación de un **Sistema Central de Registros para la Protección Animal** en el que se incluirá, entre otros, el **Registro de Profesionales de Comportamiento Animal** en el que deberá inscribirse cualquier persona que ejerza actividad profesional dirigida a la educación, adiestramiento, modificación de conducta o similares de los animales incluidos en el ámbito de aplicación de esta ley, **las personas tituladas en veterinaria con formación acreditadas en comportamiento animal**, las personas con Licenciatura o Grado universitario con formación complementaria en Etología y aquellas personas que posean como mínimo el Certificado de Profesionalidad de Adiestramiento de base y educación canina (10.1. y 6.b).

Se prevé la elaboración de una “Estadística de Protección Animal” que se nutrirá de datos facilitados, entre otros, por los **Colegios Oficiales de Veterinarios** (13 y 14.1.e.).

Las Comunidades Autónomas, deberán establecer Planes de emergencia e incorporar a ellos **mecanismos de colaboración para la derivación a servicios veterinarios de urgencia** (21.6).

Los Ayuntamientos deberán recoger los animales extraviados

y abandonados y para ello contar con un servicio de **urgencia de atención veterinaria** (23.1).

Los Centros públicos de protección animal estarán obligados a esterilizar a los animales con carácter previo a su entrega en adopción o suscribir un compromiso de esterilización o no reproducción según **criterios veterinarios** (23.1.a.), así como a velar por las condiciones de bienestar y condiciones higiénico-sanitarias de los animales alojados, entre ellas la **atención veterinaria** (23.1.d.).

Establece como obligaciones generales con respecto a los animales, que afecten directamente a los veterinarios, la de prestar al animal los **cuidados sanitarios** necesarios para garantizar su salud; facilitarles un **reconocimiento veterinario** con la periodicidad que se determine reglamentariamente, que deberá quedar debidamente documentado, en su caso, en el registro de identificación correspondiente; o recurrir a los **servicios de un profesional veterinario, o veterinario acreditado en comportamiento animal**, siempre que la situación del animal lo requiera (24.2.e. y h.).

Se prohíbe usar métodos y herramientas invasivas que causen daños y sufrimientos a los animales, sin perjuicio de los **tratamientos veterinarios realizados por profesionales veterinarios colegiados** y otras excepciones que se establezcan reglamentariamente (25.b.).

Específicamente para los animales de compañía, se establece como obligación el facilitarles los **controles y tratamientos veterinarios** establecidos como obligatorios por las Administraciones Públicas (26.f.).

A la vez, son prohibiciones comunes respecto de los animales de compañía su sacrificio salvo por motivos de seguridad de las personas o animales o de riesgo para la salud pública debidamente justificado por la autoridad competente; el sacrificio entre otras en las **clínicas veterinarias** por cualquier otro motivo distinto al anterior; la muerte asistida solamente estará justificada **bajo criterio y control veterinario** con el único fin de evitar el sufrimiento por causas no recuperables que comprometa seriamente la calidad de vida del animal. El procedimiento de muerte asistida se realizará por **personal veterinario colegiado o perteneciente a alguna Administración Pública** con métodos que garanticen la condición humanitaria, admitidos por las disposiciones legales aplicables (27.a), e igualmente

estará prohibida la práctica de *todo tipo de mutilación o modificaciones corporales permanentes exceptuándose* los sistemas de identificación mediante marcaje en la oreja de gatos comunitarios y las precisas por necesidad terapéutica para garantizar su salud o para limitar o anular su capacidad reproductiva, sin que pueda servir de justificación un motivo funcional o estético **y deberá ser acreditada mediante informe de un profesional veterinario colegiado o perteneciente a alguna administración pública**, del que quedará constancia en el registro de identificación correspondiente (27.b.).

Respecto de los animales utilizados en actividades profesionales, deberán pasar **revisiones veterinarias** específicas anuales para determinar su aptitud física y psicológica para la actividad desarrollada. El uso de cualquier animal en actividades profesionales requerirá estar en posesión de un **certificado expedido por un veterinario colegiado o perteneciente a alguna administración pública**, acreditativo de dicha aptitud (33.c.).

Exclusivamente para perros en actividades profesionales, la edad de cese en la actividad será determinada por un **profesional veterinario colegiado**, teniendo en cuenta las capacidades físicas y psicológicas del perro (34.1.d.).

Respecto de las colonias felinas, son obligaciones de la Administraciones locales, entre otras:

asumir la responsabilidad de la atención sanitaria de los gatos comunitarios que así lo requieran, contando siempre con los **servicios de un profesional veterinario colegiado** (47.1.c.).

establecer planes de control poblacional, en base a determinados criterios y en los que un veterinario habilitado:

intervendrá en la programación de esterilización de gatos (47.1.f.2º).

suscribirá y supervisará la programación sanitaria de la colonia (47.1.f.3º).

Siguiendo con las colonias felinas, son obligaciones, en este caso de la Administración autonómica, entre otras, y por lo que respecta directamente a los **veterinarios**, establecer protocolos de esterilización que serán ejecutados por **veterinarios** (48.1.d.).

En caso de ser requerido el sacrificio de gatos comunitarios sólo podrá llevarse a cabo por un **profesional veterinario** (50.1.). Igualmente en caso de ser precisa la retirada de un gato de su colonia sólo podrá hacerse en caso de que no puedan valerse por sí mismos debiendo realizar dicha **valoración un profesional veterinario** quien también deberá establecer el protocolo de desplazamiento y reubicación (50.6.a. y 8.).

Por lo que respecta a las entidades de protección animal, en los diversos tipos que se definen en la norma, en todos ellos se contempla el requisito de ajustar su actuación a los **criterios de los veterinarios** (51 a 54).

En cuanto a la identificación de animales de compañía, esta deberá ser individual y realizada por un **veterinario/a** habilitada (59.1).

Los criadores, establecimientos de venta o entidades de protección animal, deberán verificar a **través de veterinario** que inscriba la transmisión que el destinatario no está inhabilitado para la tenencia de animales (60.2).

En los supuestos de venta de un animal de compañía, con carácter previo a la venta la persona responsable de la venta deberá informar por escrito a la persona que lo recibe de todas las características fundamentales del animal transmitido y necesidades para el cuidado y manejo, **incluida la atención veterinaria** (63.5).

En los casos de cesión y adopción de animales de compañía, se llevará a cabo con la entrega de toda la información que se dispongan así como de un **certificado emitido por el veterinario** responsable del centro en que se describan los tratamientos, pautas y cuidados que deberá recibir el animal (66.7).

En las exposiciones y concursos deberán contar con la asistencia de, al menos, una **persona licenciada o con grado en veterinaria**, responsable de vigilar las condiciones sanitarias y de bienestar de los animales durante el evento, así como de prestar asistencia veterinaria de urgencia en todas las situaciones que se pudieran presentar. Será obligatorio que estén a disposición del equipo veterinario todos los medios necesarios para atender las situaciones de urgencia (72.2.a.).

Los órganos competentes de las comunidades autónomas y de las entidades locales la inspección y vigilancia de las instalaciones de, entre otros, **los centros veterinarios** (74.1).

Tendrán la consideración de infracción grave no recoger el animal de los **centros veterinarios** (82.m).

A dark blue advertisement for Bufete Antonio Font. The background features a classical building facade with a statue. The text is white and arranged in a clean, professional layout. On the left, it lists 'PROFESIONALIDAD, EXPERIENCIA Y COMPROMISO.' On the right, it lists the firm's name 'BUFETE ANTONIO FONT' and its services: 'Abogados', 'Economistas', 'Graduados sociales', and 'Asesoría Laboral y Tributaria'. At the bottom, it provides contact information: 'Colaborador del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears', the website 'www.bufeteantoniofont.com', and social media icons for Twitter and LinkedIn, along with the address 'La Rambla, 17. 07003 Palma'.

PRESENTAT PER MEMVET - CENTRE DE REFERENCIA VETERINARIA

Jordi López Alvarez, LtVet PhD DipECVIM-CA (Cardiologia) MRCVS

Alejandra García de Carellán Mateo, Lda. Vet, DipECVAA, MRCVS

Es presenta un Bulldog anglès de 4 mesos d'edat per avaluar un buf sistòlic basilar esquerre d'intensitat mitjana. A la ecocardiografia es confirma la presència d'una estenosis pulmonar moderada, amb velocitats de 4.2m/s (corresponent amb un gradient de pressió d'aproximadament 70mmHg), i sospita d'artèria coronària anòmala (ACA).

Com que està en el grau moderat recomano esperar uns mesos per re-avaluar al final del creixement, ja que dintre del primer any pot empitjorar. Cinc mesos més tard es presenta a revisió i la velocitat a través de l'artèria pulmonar ha augmentat a 5.5m/s (120mmHg), corresponent amb una estenosis pulmonar severa, pel que comencem tractament a dosis creixents d'atenolol fins 1mg/kg PO BID. Al mes d'haver començat l'atenolol el gradient es manté entre 90 i 100mmHg, que segueix classificant com una estenosis severa del tracte de sortida del ventricle esquerre.

cas clínic. resolució

El tractament ideal per l'estenosi pulmonar és la valvuloplastia mitjançant la dilatació amb globus però, en casos de coronària aberrant, hi ha un risc molt elevat de causar obstruccions del fluxe coronari, ar-

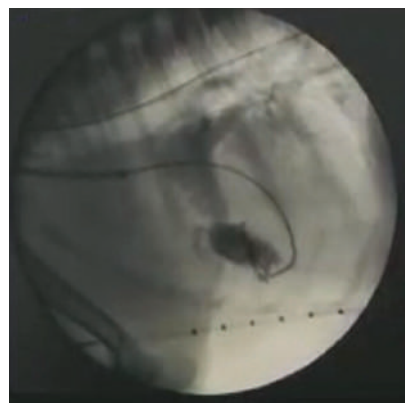
Arteria coronària tipus R2A.

rítmies, isquèmia de miocardi, o fins i tot la mort de l'animal. Per comprovar la presència d'ACA obtinguerem una tomografia computada (TC) amb contrast intravenós (angio-TC) sota anestèsia general. Aquesta confirma la presència d'una artèria coronària dreta única tipus R2A, de la que en surten les dues coronàries principals, dreta i esquerra, abraçant l'anulus de l'artèria pulmonar, contribuint al seu estretament. Aquesta conformació de les coronàries tradicionalment es reconeix com a contraindicació absoluta per la realització de valvuloplastia convencional.

Afortunadament, quan el ca tenia 10 mesos d'edat, i gràcies a l'assistència tècnica dels cardiòlegs veterinaris de la Universitat de Bristol, vam col·locar un stent pulmonar mitjançant cateterisme cardíac, el primer d'aquest tipus col·locat a l'estat Espanyol i un dels primers en tot el món. El protocol

anestèsic va consistir en omeprazol 1mg/kg (PO la nit previa), premedicació amb metadona (0.2mg/kg) i maropitant (1mg/kg) IV, co-inducció amb propofol i midazolam (3 mg/kg i 0.3mg/kg IV respectivament IV), i manteniment amb isoflurà amb 50% oxigen combinat amb una infusió de lidocaïna (50mcg/kg/min). L'anestèsia va ser molt estable i sense complicacions a part d'algunes arrítmies durant la intervenció. L'analgèsia postoperatòria va consistir amb buprenorfina i meloxicam.

L'stent ve muntat sobre un globus inflable a alta pressió. En aquest cas en concret vam mesurar l'anulus en 10mm i conseqüentment vam usar un stent de 10mm de diàmetre i 40mm de llarg. A través de la vena jugular dreta, introduïm una funda vascular que fa tan d'introducció com de vehicle per la resta dels catèters. Aquesta funda, sempre guiada amb una guia hidrofílica atraumàtica s'a-

Angiografia selectiva desde el ventricle dret mostrant la posició exacta de l'estenosis pulmonar i la dilatació post-estenòtica.

Radiografia lateral dreta mostrant la posició de l'stent pulmonar després de la cirurgia.

vança fins al ventricle dret, on ajuda a avançar un catèter tipus cobra C2 fins a la dilatació post-estenòtica on es mesuren la pressió allà i després de retirar de nou dintre del ventricle esquerre es mesura la pressió en el ventricle. Un cop allà es fa la angiografia selectiva per localitzar exactament la estenosis, i un cop ben delimitada s'avança l'stent a través de la funda per deixar-lo exactament al mig de l'estenosis i s'infla el globus per col·locar-lo en la posició correcta. En el nostre cas, la pressió mesurada després d'inflar el globus no baixà tant com esperàvem, pel que vam avançar un segon globus de 12mm de diàmetre, i ara sí el gradient de pressió intraquirúrgic baixà significativament.

Just després de la cirurgia la velocitat a través de l'artèria pulmonar fou de 3.5m/s (corresponent amb un gradient de 50mmHg). Al mes de la cirurgia el gradient encara es considera òptim, amb la velocitat a 4m/s (gradient de 64mmHg). Actualment es troba asintomàtic i sense tractament.

L'exclamació de Lluís Vidaña arriba al COVID

L'obra '3.2.1..!' de l'artista mallorquí Lluís Vidaña ha captat l'atenció dels visitants a la seu col·legial durant el darrer trimestre de l'any, quan hi ha estat exposada. És una obra formada per quatre dibuixos que reflecteix en un compte enrere el pas del temps, amb una exclamació final.

Nascut a Palma l'any 1992, aquest artista visual graduat en

Disseny Gràfic i professor de dibuix a secundària, apel·la per l'artdenúncia en les seves creacions. Guanyà el primer premi Goleart'16 amb l'obra 'Absorts' (2016) i també aconseguí l'any 2019 el primer premi Art Jove d'Arts Visuals de les Illes Balears amb 'Mobilitzats'. El 2021 guanyà el premi Castellitx de Pintura a Algaida. Ha fet nombroses exposicions individuals i col·lectives.

ART AL COVID

COL·LEGIATS

ALTES

1251 - Antoni Manuel Vives Humbert

Des de l'1 de setembre de 2022

1336 - Esther Villar Robledo

Des de l'1 de setembre de 2022

1263 - Ana Servera Ayala

Des del 30 de setembre de 2022

1081 - Míriam Fuster Marcos

Des del 30 de setembre de 2022

492 - Juan Antonio Andreu Mulet

Des de l'1 d'octubre de 2022

1337 - Magdalena Cladera Capó

Des de l'1 d'octubre de 2022

1338 - Mª Antonia Ballester Vidal

Des de l'1 d'octubre de 2022

1339 - Blanca de la Hoz Villalba

Des de l'1 d'octubre de 2022

1340 - Rafael Alayón Afonso

Des de l'1 d'octubre de 2022

1341 - M^a del Pilar Guerrero García

Des de l'1 d'octubre de 2022

1342 - Joanna Schwarz

Des de l'1 d'octubre de 2022

1344 - María Díaz Marina

Des de l'1 d'octubre de 2022

1345 - Ignacio Salmurri Negre

Des de l'1 d'octubre de 2022

1343 - Judith Rico Link

Des de l'1 de novembre de 2022

1346 - Natalia González Tornel

Des de l'1 de novembre de 2022

1232 - Jaime Montes Mateos

Des de l'1 de desembre de 2022

1347 - Nicole Christine Liszka

Des de l'1 de desembre de 2022

1348 - Claudia Nadal García

Des de l'1 de desembre de 2022

1349 - Sandra Dols Menargues

Des de l'1 de desembre de 2022

BAIXES

780 - Maria Eugenia Torres Roa

Des de l'1 d'octubre de 2022

1286 - Margarita Vázquez Rodríguez

Des de l'1 d'octubre de 2022

1015 - Marc Ardevol Grau

Des del 24 d'octubre de 2022

1296 - Pilar Pérez Alvite

Des del 24 d'octubre de 2022

1324 - Ángela Antón Tàrraga

Des del 15 de novembre de 2022

1325 - Sara Amores Sugrañes

Des del 30 de novembre de 2022

1209 - Alba Vázquez Areses

Des de l'1 de desembre de 2022

1197 - Maria Abad Más

Des del 31 de desembre de 2022

JUBILACIÓ

283 - Daniel Augusto Magrini Griafo

Des de l'1 d'agost de 2022

CENTRES VETERINARIS

TRASPÀS

Clínica Veterinaria Santa Ponsa

C/ Riu Sil, 12 - Santa Ponsa

Titular: **Alba Inmaculada Salinas Nieto**

¿Conoces las *ventajas* del Seguro de Automóvil de A.M.A.?

Servicio gratuito de Gestoría

Servicio gratuito e ilimitado de trámites administrativos relativos a la documentación del conductor principal.

Tasas e impuestos oficiales no incluidos.

Ventajas en nuestros talleres preferentes

Recogida y entrega gratuita, limpieza exterior, prioridad en la reparación, 50% dto. sobre el precio de la franquicia, vehículo de cortesía según disponibilidad...

1

Servicio ITV

Servicio gratuito de Inspección audiovisual y manual previa, gestión de cita con la ITV y servicio de chófer para pasar la inspección.

Tasas e impuestos oficiales no incluidos.

2

Servicio Manitas Auto

Pequeñas operaciones en el vehículo asegurado y en las que no sea necesario acudir al taller, como sustitución de consumibles, configuración instalación de accesorios, etc.

1 servicio de hasta 2 horas gratis al año.

3

4

Reparación y sustitución de lunas

En nuestra red de talleres colaboradores de lunas a través del **912 74 86 95** o del click to call de nuestra página web.

5